

**Εδαφικά πεδία κοινών απολαύσεων
Για ένα πρόγραμμα υπαίθριας κατοίκησης**

Έδαφος

Δικτύωση

Επικονίαση

Διανομή

Εντοπιότητα

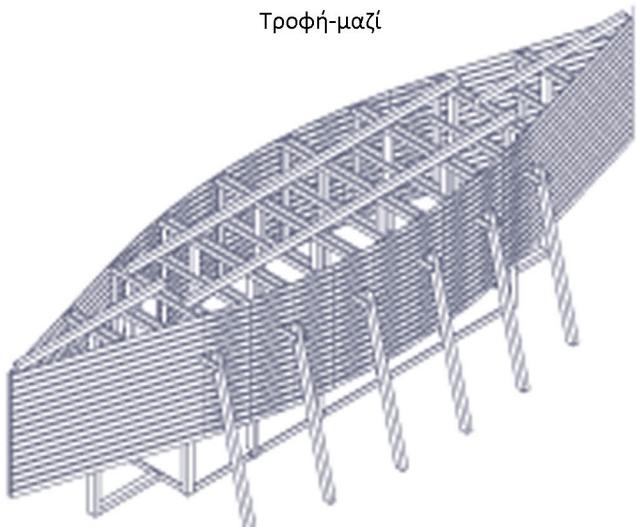
Ποικιλία

Μεταβολισμός

Ηδονισμός

Συμβίωση

Τροφή-μαζί

Κιβωτός των Σπόρων Παλιοί Σπόροι για Νέες Καλλιέργειες

12η Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής
La Biennale di Venezia, 2010
Ελληνικό Περίπτερο

Συντελεστές

Εθνικοί Επίτροποι - Επιμελητές: Φοίβη Γιαννίση, Ζήσης Κοτιώνης
Σχεδιασμός Κιβωτού: Φοίβη Γιαννίση, Ζήσης Κοτιώνης
Κατασκευή Κιβωτού: Μιχάλης Γαβρίλος
Συλλογή Φυτογενετικού Υλικού: Ορέστης Δαβίας, βιολόγος
Σχεδιασμός Έκθεσης Αγροτικών Τοπίων: Κώστας Μανωλίδης, αρχιτέκτων
Βίντεο και ηχητική εγκατάσταση: Γάλλης Ιασδώρου, εικαστικός
Πληροφοριακός Σχεδιασμός: Αλέξανδρος Ψυχούλης, εικαστικός
Σύμβουλος Εγκατάστασης: Μαρία Παπαδημητρίου, εικαστικός, υπεύθυνη για τις δράσεις/εργαστήρια στην πόλη, την περφόμανς κέτεριψκ και την δράση της σπορίας
Επιμέλεια Καταλόγου: Φοίβη Γιαννίση, Κατερίνα Ηλιοπούλου, Ζήσης Κοτιώνης
Σχεδιασμός Καταλόγου: Μιχάλης Παπαρούνης, εκδότης
Σχεδιασμός & Ανάπτυξη Ιστοσελίδας: Αλέξανδρος Ψυχούλης, Γώργος Καλαούζης
Υπεύθυνη προβολής και επικοινωνίας, διοργάνωση Βενετίας: Αλεξία Κατσίγερα
Επικοινωνία Συντελεστές: Άννα Βάσαφ, Βάσα Λύρη, Θάλεια Μέλισσα, Άρτεμις Νικολοπούλου, Αλίνα Ορφανού, Νίκος Πλατσάς, Μιχάλης Σοφτάς, Νιόβη Ζαραμπούκα

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Η «Κιβωτός των Σπόρων» στο Πάρκο Τρίτση

Η «Κιβωτός των Σπόρων» αναπτύσσεται σε ειδικά διαμορφωμένο κτίριο στο Μητροπολιτικό Πάρκο Α. Τρίτση, δίπλα στα κτίρια Διοίκησης (Είσοδος Α: οδός Σπ. Μουστακλή 23, Ίλιον).

επικοινωνία: 2102323163-181 | contact@parkotritsis.gr
www.parkotritsis.gr

f Πάρκο “Αντώνης Τρίτσης”

Επιμέλεια εντύπου
Πολίνα Πρέντου, MSc Αρχιτέκτων-Πολεοδόμος

Επιμέλεια οπτικοακουστικού υλικού
Λάζαρος Μπέλτσιος, δημοσιογράφος

Ευγενική χορηγία

 INTERAMERICAN

Καλλιεργούμε την Ποιότητα Ζωής, με σεβασμό στην Αξία των Αγαθών της Φύσης

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ Α. ΤΡΙΤΣΗ

**ΚΙΒΩΤΟΣ
ΤΩΝ ΣΠΟΡΩΝ**

**ΠΑΛΙΟΙ ΣΠΟΡΟΙ
ΓΙΑ ΝΕΕΣ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ**

Φορέας Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου
Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και
Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας “Αντώνης Τρίτσης”

Το Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης» είναι το μεγαλύτερο Μητροπολιτικό Πάρκο του Λεκανοπεδίου, συνολικής έκτασης περίπου 1.000 στρεμμάτων. Στο Πάρκο, σε ειδικά διαμορφωμένο κτίριο, αναπτύσσεται η «Κιβωτός των Σπόρων», το εμβληματικό έργο-συμμετοχή της Ελλάδας στη 12η Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής La Biennale di Venezia 2010.

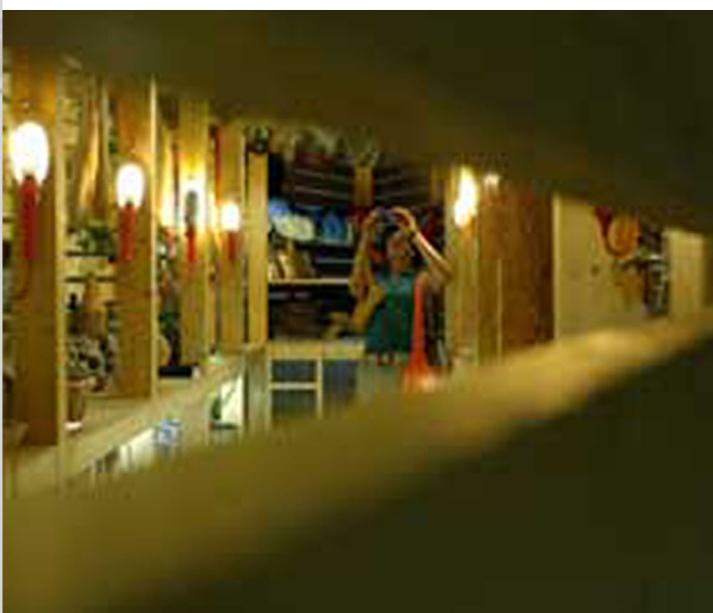
Η «Κιβωτός» υλοποιεί την ιδέα ενός μετακινούμενου αρχείου σπόρου, φυτών και φυτογενετικού υλικού, που προκύπτει από συλλογή μέσω δικτύων. Το αρχείο αυτό προτείνεται ως παραδειγματικό εργαλείο γνώσης και πληροφορίας για τα σφέλη και τις δυνατότητες της αγροκαλλιέργειας σε μητροπολιτικές περιοχές. Η «Κιβωτός» έχει την δική της αρχιτεκτονική δομή που επιτρέπει την αρχειοθέτηση, την αποθήκευση σπόρων και φυτών καθώς και την παρασκευή φαγητού.

Πρόκειται για ξύλινη κατασκευή διαστάσεων 12μ. μήκος, 2,70μ. μέγιστο πλάτος και 3,30 μ. ύψος, επισκέψιμη και λυόμενη ώστε να είναι δυνατή η επανεγκατάστασή της. Αποτελείται από τάβλες, δοκούς και επιφάνειες κόντρα πλακέ θαλάσσης. Στο εσωτερικό της φιλοξενείται το αρχείο φυτογενετικού υλικού (σπόροι, καρποί, φυτά) σε ειδικές θήκες (γυάλινα βάζα, κουβάδες, πιάτα κ.λπ.). Η συλλογή τοποθετείται στην «Κιβωτό» σε θεματικές ενότητες όπως διατροφικά (σιτηρά, όσπρια κλπ), θεραπευτικά, καλλωπιστικά, αφροδισιακά κ.ά. Το αρχείο φυτών και σπόρων συμπληρώνεται από την εγκατάσταση μικρής κουζίνας. Η παρασκευή φαγητού από την συλλογή-αρχείο της «Κιβωτού» επιτρέπει την κατοίκηση του εκθεσιακού χώρου με δυναμικό-διαδραστικό τρόπο.

Η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα και ο Ευρωπαϊκός χώρος, είναι ταυτόχρονα κρίση της παραγωγής και της εργασίας και τελικά είναι κρίση της ανθρώπινης επιτελεστικότητας, μέσα στο μητροπολιτικό και, γενικά, στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Πέρα από τα όρια της μητρόπολης, ο αγροτικός χώρος διέρχεται αυτή την κρίση μετά την κατάρρευση της εκμηχανισμένης γεωργίας των μονοκαλλιέργειών και των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων. Η κρίση του αγροτικού χώρου σχετίζεται με την δυνατότητα και την ποιότητα της διατροφής. Ταυτόχρονα οι σκληροί όροι βίωσης της οικονομικής κρίσης στην μητρόπολη στρέφουν τα βλέμματα στην ύπαιθρο, το διαθέσιμο ελεύθερο έδαφος, ως δυναμικό απόθεμα και υπόσχεση για εργασία, ποιότητα ζωής, εναλλακτική συγκρότηση της παραγωγής και για την δημιουργία κοινοτήτων, δικτύωσης και ανάπτυξης μέσω συμβιωτικών πρακτικών κατοίκησης.

Η «Κιβωτός» επιχειρεί να επαναφέρει στις σύγχρονες αρχιτεκτονικές πρακτικές τους χώρους της καλλιέργειας (culture) με τις δύο εκδοχές του πολιτισμού και της γεωργίας. «Οι άνθρωποι συναντιούνται εντός της καλλιέργειας».

Κατασκευή και Σπορά εισάγουν εξαρχής μία διπλή διάσταση της αρχιτεκτονικής, ως οργάνωσης του κτισμένου, αλλά και του ανοικτού, υπαίθριου χώρου.

Η ευθύνη της αρχιτεκτονικής υπερβαίνει τα όρια του κτηριακού κελύφους. Ορίζεται εκ νέου ως σχεδιασμός και πρακτική διαχείρισης των εδαφών. Το έδαφος είναι καλλιέργεια: καλλιέργεια σπόρων και φυτών αλλά και καλλιέργεια πολιτισμού, συσχετίσεων, επικοινωνίας, ανταλλαγών. Η αρχιτεκτονική των καλλιέργειών, η μορφοποίηση των τοπίων, ο καθορισμός της επιτελεστικότητας εντός δεδομένων χωρικών πεδίων, κατάγονται από τα προγράμματα που ονομάζουμε σπόρους και εν γένει φυτογενετικό υλικό.

Η πρόταση της «Κιβωτού» αναδεικνύει με συναισθητικό τρόπο (*synesthesia*) την σχέση ανάμεσα στο φυτογενετικό υλικό και τους σπόρους που καλλιεργούνται, με το είδος του τοπίου μέσα στο οποίο ζούμε και τον τρόπο που μεταβολιζόμαστε. Ο ίδιος ο μεταβολισμός δεν είναι βιολογικό αλλά και πολιτισμικό γεγονός. Η πτώχευση της διατροφής είναι συνώνυμη με την πτώχευση της μνήμης και της ιστορίας που στην περίπτωση της Ελλάδας είναι πλούσια σε ποικιλία αλλά και σε βάθος χρόνου. Η «Κιβωτός» γίνεται ένας πυκνωτής – αρχείο σπόρων και ταυτόχρονα ένα πεδίο ενημέρωσης και ανταλλαγής φυτογενετικού υλικού, καθώς και μια κουζίνα, χώρος μεταποίησης των σπόρων σε φαγητό.

Οι σπόροι, τα φυτά και οι καρποί συσσωρεύονται αναδεικνύοντας την πλούσια ελληνική βιοποικιλότητα. Η ευθύνη ανάδειξης, διάσωσης και ολοκλήρωσης της βιοποικιλότητας μέσα στο σύγχρονο αγροτικό-μητροπολιτικό τοπίο, αναλαμβάνεται συμβολικά μέσα από την δημιουργία και λειτουργία της ελληνικής «Κιβωτού των Σπόρων».